

**КРИТИЧНА ОЦІНКА ПОБУДОВИ БАЛАНСУ
ВІДПОВІДНО ДО ПСБО 25
«ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

Суб'єкти малого займають особливий сектор економіки, оскільки сприяють забезпеченню зайнятості населення, виступають важливим фактором соціальної стабільності та економічного зростання будь-якої країни світу. Підходи до нормативно-правового регулювання обліку і звітності в країнах ЄС базуються на принципі «спочатку подумай про мале».

У зарубіжній практиці для малих і середніх підприємств діє окремий Міжнародний стандарт фінансової звітності (МСФЗ для МСП – IFRS), який визначає мету, принципи, склад фінансової звітності та методичні аспекти обліку.

В Україні діє окреме П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», яке установлює зміст і форму Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) та порядок заповнення його статей, а також зміст і форму Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-мс) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс).

Відповідно до НП(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Баланс (звіт про фінансовий стан) - звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Баланс у системі інформаційної бази фінансового аналізу посідає центральне місце, є найважливішим джерелом даних про фінансовий стан підприємства на визначену дату.

Метою складання Балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату для прийняття ефективних економічних рішень.

Метою дослідження є надання критичної оцінки та розробка пропозицій з удосконалення балансу за формою № 1-м як інформаційної бази для оцінювання фінансового стану суб'єкта малого підприємництва.

Доволі вірним є введені зміни щодо назви звітної форми № 1, вірніше її уточнення, саме: додавання в дужках найменування «Звіт про фінансовий стан». Аналогічна зміна повинна бути відображена і в формі № 1-м.

В самій уточненій назві даної звітної форми акцентується увага на призначенні бухгалтерського балансу як інформаційної бази для оцінювання фінансового стану суб'єкта малого підприємництва.

Актив балансу відображує характер (напрям) використання капіталу, тому він поділяється на основний та оборотний.

Згідно з МСФЗ кожне підприємство самостійно вирішує питання про доцільність поділу активів на оборотні та необоротні. Згідно з НП(С)БО 1 П(С)БО 25 та всі активи підприємства обов'язково поділяються на необоротні та оборотні.

З метою подальшого поліпшення відображення в балансі вихідної інформації для оцінювання фінансового стану суб'єкта малого підприємництва вважається за доцільне внести зміни і в побудову активу звітної форми № 1-м.

Вноситься пропозиція поділити:

– існуючий розділ I «Необоротні активи» активу балансу на два окремі розділи, а саме: на розділ I «Необоротні нефінансові активи» та на розділ II «Необоротні фінансові активи»;

– діючий розділ II активу балансу «Оборотні активи» на два окремі розділи, а саме: на розділ III «Оборотні матеріальні активи» та розділ IV «Оборотні фінансові активи».

– існуючий третій розділ «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття» активу балансу рекомендується включити до запропонованого розділу III «Оборотні матеріальні активи» як специфічний вид товару.

Такі зміни в змісті активу балансу зроблять його більш деталізованим і більш інформаційним для проведення аналізу фінансового стану суб'єкта малого підприємництва.

А це, в свою чергу, полегшить і прискорить здійснення аналітичного дослідження фінансової стійкості та ліквідності суб'єкта малого підприємництва, оцінку динаміки складу та структури загальних активів та загальних джерел фінансування, а також за їх окремими видами (необоротними нефінансовими та фінансовими активами, та оборотними матеріальними та фінансовими активами, власного капіталу, позикового капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань, дебіторської та кредиторської заборгованості та ін.), виходячи з поставленої мети та завдань аналізу фінансового стану даних суб'єктів господарювання..

Таке виокремлення запропонованих розділів активу балансу - звіту про фінансовий стан для суб'єктів малого підприємництва (форма № 1-м) сприятиме кращому забезпеченню більш швидкого здійснення ґрунтовного аналітичного дослідження фінансового стану даних суб'єктів господарювання за даними даної звітної форми та дозволить його поліпшити з метою забезпечення подальшої ефективної роботи таких підприємств.

Внесені пропозиції полегшать розрахунки сукупності абсолютних та відносних (структурних) показників складу та розміщення активів; складу та структури пасивів як джерел їх утворення; показників оборотності оборотних активів та поточних зобов'язань; системи показників, які відображають фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність малих суб'єктів економіки.

Отримані результати будуть використаними при формуванні висновків та пропозицій поліпшення фінансового стану суб'єкта малого підприємництва, які будуть впливати на розробку заходів з його подальшого економічного розвитку та успішну рентабельну діяльність.